

Núm.
552

www.sarment.cat
sarment.blogspot.com

2,50€

Sarment

Any L - GENER 2025

Publicació del Cercle Cultural de Balsareny

Jordi Vilanova

Balsareny viu un Nadal ple d'activitat variada

Pàg. 02-04

El Reis d'Orient van portar la il·lusió a Balsareny

Pàg. 07

Jordi Sarri

02	Nadal a Balsareny
05	Festa dels Capons al Castell de Balsareny
06	El tradicional Concert de Sant Esteve omple el Sindicat Imatges de Balsareny
07	Els Reis d'Orient van portar la il·lusió a Balsareny
08	El Repeu: valors naturals
09	Assemblea i dinar de Pastorets
10	Jordi Lladó: el teatre català contemporani i Ramon Vinyes
12	Tempo: 'Bunji, la petita coala'
14	Els Gorgs Blaus de Monistrol de Calders
15	Entrevista a Júlia Marquès, estudiant de piano a l'Escola de Música
16	Ara fa... 40 anys. L'any del glaç Solució a Imatges de Balsareny
17	La veu del campanar
18	Agraïment dels Reis Llàgrimes
19	Obituari. Segon semestre de 2024 Assemblea general del CCB Repte Meteorologia

Nadal a Balsareny

Sarment

Balsareny ha viscut, un any més, les festes nadalenes. Continuant amb la gran activitat que darrerament hi ha al poble, pel que fa a actes culturals i esportius, ens congratulem que, també per les festes, hi hagi hagut activitats per triar i remenar, per a tots els públics i totes les edats. Resumim en aquest editorial tots els actes que hem viscut al poble i opinem en algun d'ells, com ara veureu.

Audicions de l'EMMB i festa de l'Institut Escola

Com és costum, la setmana anterior a Nadal, concretament els dies 18 i 19 de desembre, al Sindicat, van tenir lloc les audicions de Nadal, coincidents amb el final del primer trimestre, dels alumnes de l'**Escola Municipal de Música Mn. Joan Bajora**. L'endemà divendres, dia 20 al matí, els alumnes de diferents nivells de l'**Institut Escola Guillem de Balsareny** celebraven el Nadal amb les seves cantades de

Jordi Vilanova

nadales per les diferents places del poble, on els van rebre i escoltar els seus familiars i acompanyants. La matinal va acabar a la plaça de la Mel, amb l'actuació de tots els cursos de noies i nois, i l'acompanyament instrumental dels professors de música de l'Institut Escola i de l'Escola Municipal de Música.

Dia dels Gegants

El cap de setmana previ al Nadal va estar be ple d'actes al carrer. El dissabte 21, per un costat, els **Geganters i Grallers de Balsareny** celebraven el Dia dels Gegants de Balsareny Marc i Maria, amb una lluïda cercavila pel poble

i alhora una gimcana pels carrers, passant pels comerços col·laboradors, amb un final a la plaça de Ricard Vinyes, on es van lliurar els premis i s'hi va instal·lar un petit mercat de Nadal, amb la venda, entre altres coses, de records de la colla. La celebració es va acabar a la mateixa plaça amb un vermut per a tothom i un concert a l'aire lliure amenitzat pel popular "Tinajas".

Festa dels Capons

El mateix dissabte cap al migdia tenia lloc al Castell de Balsareny la tradicional **Festa dels Capons**, de la qual parlem en un article a part en aquest *Sarment*. >>>

Jordi Vilanova

J. V.

Sarment

Els escrits publicats al SARMENT no reflecteixen el pensament del CCB, sinó el del signant, entitat o persona. Només els signants <CCB> reflecteixen l'opinió del cercle.

Edita: Cercle Cultural de Balsareny
Coordenador: Jordi Selgas
Composició: Gemma Rovira
Publicitat i promoció: Josep Gudayol
Redacció: Ramon Carreté, Lluïsa Coma, Ferran Gállego, Toni Garrido, Josep Gudayol, Martina Junyent, Ana Pérez, Isidre Prat, Alfred Selgas, Jordi Selgas, Jordi Vilanova.
Imprimeix: Sadurní, comunicació gràfica-Navàs
Edició Blog: Ramon Carreté
Facebook: Xavier Novell

Junta del CCB
President: Joan Prat
Vicepresident: Isidre Prat
Secretària: Lluïsa Coma
Tresorer: Josep M. Sanfeliu
Vocals: Ramon Carreté, Ferran Gállego, Josep Gudayol, Martina Junyent, Antonio Manzano, Jordi Medina (Astroamics), Xavier Novell (La Garsa), Jordi Selgas (Sarment), Alfred Selgas i Jordi Vilanova.

Hi col·labora i dona suport:
Parròquia de Santa Maria de Balsareny / AEIG Guillem de Balsareny / AMPA IE Guillem de Balsareny / ARFAC - Amics del Casal / Associació Els Ametllers / Astroamics / Balsareny Educa / Centre Excursionista de Balsareny / Centre Instructiu i Recreatiu / Claustre IE Guillem de Balsareny / Club d'Escacs Balsareny / Club d'Handbol Balsareny / Club Natació Balsareny / Els Pastorets de Balsareny / Fundació Casaldàliga / La Garsa / Penya Barcelonista Balsareny

Arribada del Príncep Assuan

El mateix dia, cap a les 6 de la tarda, feia arribada a Balsareny el **Príncep Assuan**, que, acompanyat pel seu seguici, va fer un recorregut pel poble des del Casal Verge de Montserrat fins al Sindicat, alhora que va repartir les bústies reials als comerços del poble. Després, es va instal·lar, junt amb els seus patges, a la sala gran del Sindicat, per rebre les cartes als Reis de les nenes i nens de Balsareny.

Cursa del Gall dindi

El diumenge 22 de desembre, el **Club Ciclista Alt Llobregat – Pla i Baixada** va organitzar la 34a edició de les tradicionals curses nadal·lenques conegudes amb el nom "del gall dindi". Hi va haver una participació de 36 ciclistes en diferents categories. Aquests són els guanyadors de cada una: Fins a 5 anys, **Marcel Guirado**; de 6 a 10 anys, **Àlex Rodríguez**; d'11 a 15 anys, **Jordi Costa**; de 16 a 39 anys, **Carles Piera**; i de 40 a 59 anys, **Raül Abadia**. En la categoria de 60 anys en amunt no hi va haver cap participant. La junta va agrair la col·laboració de l'Ajuntament. [Informació: **Jesús Acevedo**. Fotos: **Alba Novell**]

Pujada al Castell: s'hi instal·la un pessebre i desapareixen les figures

El Centre Excursionista de Balsareny va organitzar una caminada, especialment adreçada a nens i nenes i les seves famílies. Va ser el diumenge dia 22 de desembre i fou una ruta fàcil, accessible a tothom, com és la pujada al Castell des del poble. Donades les dates nadal·lenques,

Jordi Vilanova

el centre va tenir la bona idea de posar un pessebre senzill prop del Castell, amb el Naixement, els Reis i uns pastors, perquè ho pogués visitar qui s'acostés al Castell per aquelles dates. Es va col·locar sota la paret de pedra seca que separa el Castell de l'església romànica. Però resulta que, a l'hora de recollir-les, havien desaparegut. Sortosament, algun dia més tard, llegíem a Instagram del CEB que s'havien recuperat les figures. Sembla que una veïna del poble les va trobar llençades pel terra i ben escampades i ella mateixa les va recollir i retornar a la junta del Centre. No podem pensar res més que no sigui atribuir aquest fet a una bretolada, que volem denunciar en aquestes pàgines i demanar que no tornin a succeir fets semblants. O és molt demanar?

Cagada del tió

Un dels costums més arrelats a casa nostra és fer cagar el

Jordi Vilanova

tió. A Balsareny també es va fer, de forma col·lectiva, a la plaça de la Mel. Va ser el dia 24 al migdia, amb els nens i nenes organitzats per edats. L'activitat va estar animada, en la part musical, per Jaume Barri, i va comptar amb força participació dels més menuts, acompanyats pels seus familiars.

Concert de Sant Esteve

A Balsareny no hi pot faltar, per les festes de Nadal, el tradicional Concert de Sant Esteve, que enguany ha arribat ja a la cinquanta-sisena edició. En parlem en un reportatge específic en aquest mateix *Sarment*.

Bretolada en el pessebre de la Parròquia

Aquests dies de Nadal es va poder visitar el bonic **pessebre** de sota la Rectoria,

amb el goig que fa, sobretot al vespre, ja que està ben il·luminat. Cada any, alguns membres del **Consell Parròquial** s'encarreguen de decorar aquest racó del poble i posar-lo a punt per les festes nadal·lenques. Malgrat això, enguany hi ha qui ha volgut menysprear aquestes bones intencions i ha provocat que el pessebre complet només es vagi poder veure fins al dia de Nadal, perquè la nit de Nadal a Sant Esteve algun o alguns brètols es van encarregar d'emportar-se unes trenta figuretes que omplien el pessebre i també la teuladeta d'una de les petites construccions, que representava un graner. Però és que encara no n'hi va haver prou que, uns dies més tard, abans d'acabar l'any, continuant amb el vandalisme, hi van tornar i es van emportar ben bé una vintena més de figuretes; només en van quedar quatre de comptades.

Des del *Sarment* condemnem aquests actes que, de fet, van succeir abans que l'afer esmentat del Castell, però que són del mateix caire. També ho va condemnar de seguida l'Ajuntament, demanant als autors d'aquest gest incívic que retornin les figures. Si bé afortunadament, com hem dit abans, es van recuperar les del Castell, no ha estat així fins ara el cas del pessebre de la Parròquia, almenys que en tinguem constància. Un cop més, no podem permetre que actes com aquest interceptin el tarannà del nostre poble i ens facin la guitza d'aquesta manera.

Hem parlat amb alguns responsables del pessebre i ens han manifestat el seu disgust. Els sap molt greu que, després de les hores que hi han posat de forma totalment desinteressada, molta gent no l'ha pogut veure complet; vaja, que no ha pogut >>>

estar exposat els quinze dies de les festes.

Aquest pessebre el va començar fa anys mossèn **Joan Bajona**. Amb el pas del temps diversos elements s'havien fet malbé; per això els voluntaris hi han fet canvis i afegit elements nous: moltes cases, un pou o el graner, entre altres; també hi han repassat els llums i la part fixa, formada pels caminets, coves i racons fets amb pedra. A més, en principi hi havia la intenció de fer alguna construcció nova per a l'any vinent; però és clar, ara s'ho tornen a plantejar, davant aquesta inseguretat. Sembla que, pel fet d'estar a l'aire lliure, algunes persones no ho puguin respectar.

La Parròquia de Balsareny va col·locar un rètol al costat del pessebre sobre aquests fets, que transcrivim tot seguit: "A la Parròquia ens dol que no s'hagi respectat aquest pessebre, que va començar Mn. Joan, A.C.S., i que, en dues ocasions, hagin desaparegut figures i altres elements". Malgrat tot, els donem força ànims perquè es continui fent i renovant aquest pessebre. S'ha d'imposar la bona educació de la majoria.

Festa de Cap d'Any

A Balsareny també hi va haver celebració del Cap d'Any.

Primer, amb un sopar popular al Casal Cívic, organitzat per l'associació **Els Ametllers**. Després, una revetlla al Sindicat, a partir de la una de la nit, amb un ball amenitzat per l'**Orquestra Tropical**, que de mica en mica va anar enregistrant una bona afluència de públic, sobretot balsarenenc. La seva actuació es va allargar fins a les quatre de la matinada, però aleshores la gresca va continuar, sobretot per al jovent, amb el **DJ Creus**.

Activitats infantils

Tampoc no van faltar les activitats per als més menuts. Una bona colla van assistir, durant els dies no festius de les seves vacances, al **Casal Infantil**, durant els matins, amb la seu central a la plaça de la Mel i activitats per tot el poble. També, els mateixos dies, hi va haver un **Campus Esportiu**, de futbol, a la zona esportiva Els Ametllers, organitzat per la **Unió Esportiva Balsareny**.

A més de la Cagada del Tió, de què ja hem parlat, el dissabte 28 de desembre, dia dels Innocents, a les 6 de la tarda, hi va haver un espectacle infantil al Sindicat, titulat La nena dels pardals, a càrrec del grup Teatre Al Detall. Amb el lema "Saps que tens ales per volar?", la representació, dirigida per Joan Maria

Segura, es basa en un fet històric i compta amb músics en directe. El seu autor és Jordi Palet i Puig i està inspirada en un conte de Sarah Pennypaker, amb il·lustracions de Noemí Villamuza. La música original és de "La Tresca i la Verdesca". Realment va valer la pena de veure-la! També hi va haver una sortida amb autobús, organitzada per l'Ajuntament, el dia 30 de desembre, per passar-se una tarda bé al **Campi qui Jugui** de Manresa.

Per últim, el dissabte 4 de gener, al local del davant del Sindicat, hi va tenir lloc un **Taller Infantil** a càrrec del grup **Xalem**, amb la participació d'una vintena de nens i nenes, acompanyats dels seus familiars. Allà, els més menuts van fer manualitats, com arbrets de Nadal, amb materials com el paper, plastilina i gomets.

Arribada dels Reis d'Orient

Les festes nadalenques van acabar, com és costum, amb l'arribada dels **Reis d'Orient** i tot el seu seguici. En parlem en un altre apartat d'aquest *Sarment*.

Activitats tradicionals: Quinto i Pastorets

A Balsareny, el **Quinto dels**

Traginers porta un recorregut que ja ha sobrepassat els 40 anys. Enguany també s'ha tornat a celebrar durant les festes, al **Centre Instruc-tiu i Recreatiu**, amb molt èxit de públic i, per tant, més beneficis per a la **Festa dels Traginers**. El primer dia de la temporada, el 15 de desembre, coincidint amb la Marató de TV3, ja fa una bona colla d'anys que els beneficis es destinen a aquesta finalitat: aquest 2004, a les malalties respiratòries.

L'altra tradició ben arrelada és la dels **Pastorets de Balsareny**, que, en aquest cas, ha sobrepassat els 75 anys. Recordem que es va celebrar aquesta efemèride l'estiu passat. Els primers Pastorets van ser l'any 1948 a la Colònia Soldevila i, a partir de 2002, es van passar a fer al Sindicat. Enguany ens han ofert quatre representacions: a més del dia de Nadal i del diumenge 29 de desembre, també s'han dut a terme, passades les festes, els dies 11 i 12 de gener. Han tingut una bona afluència de públic en general, de Balsareny i gent de fora que ens visita. Com en aquests darrers anys, s'ha representat l'obra d'en Folch i Torres, en una versió reduïda i modernitzada, d'unes dues hores de durada sense entreacte, amb la participació, en cada representació, d'un grup diferent dels **Dansaires dels Pastorets**.

Festa dels Capons al Castell de Balsareny

Isidre Prat

Pels volts de Nadal, la tradició i el compromís mana que la ciutat de Manresa, a través dels seus representants polítics, ha de pagar i entregar dotze capons al baró del Castell de Balsareny, en un acte simbòlic que actualment es fa cada dos anys.

La història d'aquest acte es remunta al 1584, un any després que una forta riuada destruís la Resclosa dels Manresans; per reconstruir-la, els manresans van tallar arbres, que eren propietat del baró, sense el seu permís, cosa que va acabar amb un plet que va guanyar el baró. Aleshores es va acordar que la ciutat de Manresa pagaria un cens anual de dotze capons a canvi de poder tallar arbres quan fos necessari. Per bé que al segle XIX aquest pacte va ser suprimit arran de l'abolició dels drets senyorials, durant la transició democràtica es va restablir amb caire simbòlic i actualment és un acte d'agermanament entre Manresa i Balsareny que té lloc cada any el dissabte abans de Nadal.

Per això, el dia 21 de desembre cap al migdia va pujar al Castell una comitiva, encapçalada per l'alcalde de Manresa, Marc Aloy; l'alcaldesa i el primer tinent d'alcalde de Balsareny, Glòria Casaldàliga i Isidre

Jordi Vilanova

Viu; i representants de la Junta de la Séquia i de la Fundació Aigües de Manresa. També en formaven part diversos regidors, tant del consistori manresà com del balsarenyenc; així com l'Hereu de Manresa, Ramiro Payges, i la Pubilla i l'Hereu de Balsareny, Bika Soler i Èric Medina. Igualment, va comptar amb la presència del nou director dels Serveis Territorials de Cultura de la Catalunya Central, Xavier Cano, i el seu antecessor, Francesc Serra.

Tots plegats, acompanyats dels Geganters de Manresa i la colla Els K+ Sonen de Balsareny, amb els seus gegants i la música de les gralles, van fer a peu el camí de pujada al Castell, amb un carro de traguiners que transportava els dotze capons. Quan van arribar, van trucar a la porta; el baró simbòli-

cament va demanar "qui hi ha?" i els va obrir. Un cop dins, l'alcalde de Manresa va fer entrega dels capons i es va donar pas als Dansaires dels Pastorets, amb el Ball d'Homenatge. Seguidament, el grup d'actors que habitualment fa les visites teatra-

litzades el primer dissabte de cada mes va fer una divertida representació de la història dels capons, obra del mateix grup, amb quatre personatges: la narradora, el baró, un manresà i el lloctinent.

Després de la representació es van fer uns petits parlaments, tant per part del baró del Castell com de l'alcalde de Manresa. En acabat, els Dansaires van ballar el Ball de la Faixa. Tot seguit es va oferir un esmorzar al Saló del Tinell, finalitzat el qual es va obrir l'acte al públic en general, amb portes obertes, visites al Castell i les actuacions dels Geganters de Manresa, amb el Gegant i la Geganta, i del grup Els K+ Sonen de Balsareny, amb els gegants Bernat i Blanca. Així, un any més, es va complir aquesta bonica tradició.

Jordi Vilanova

SSA

Sensada Solà
assessors

ssa@sensadasola.com

Ctra. Berga, 14
Balsareny

Tel. 93 8396230 Fax 93 8200020

LA TEMPESTA

libreria · cafeteria · espai cultural

Ctra. de Moia, 3 · Balsareny · latempesta.libreria@gmail.com · 699 77 63 54 · @latempesta_libreria

El tradicional Concert de Sant Esteve omple el Sindicat

Isidre Prat Obradors

Per Sant Esteve, al migdia, la sala gran del Sindicat es va omplir de gom a gom per presenciar el tradicional Concert de Sant Esteve, que celebrava la seva 56a edició, amb la participació de la Polifònica de Puig-reig i la Coral Sant Esteve de Balsareny, organitzadora de l'acte.

El concert va començar amb la Coral Sant Esteve, dirigida per **Marc Comabella**, amb l'acompanyament, com en d'altres ocasions, d'un grup instrumental de cambra, enguany format per 12 persones: **Sergi Renom** i **Àuria Iglesias**, violins; **Júlia Ferrer**, viola; **Bernat Molas**, violoncel; **Núria Carreras**, contrabaix; **Martí Solà**, flauta travessera; **Marc Perami-quel**, clarinet; **Guillem Vilar**, oboè; **Laura Montfort**, fagot; **Biel Fígols**, trompeta; **Marc Monzonís**, trompeta i flugel; i **Jofre Noguera**, percussions. El director, Marc Comabella, també tocava el piano.

Jordi Vilanova

La Coral Sant Esteve va fer la seva presentació amb la interpretació d'un medley de dues peces de la cantata *Nadal, Llum i Misteri*, del mestre Francesc Vila i orquestració de Guillem Vilar: *El crit de Déu*, amb un solo del tenor **Paco Martínez**, i *Loblit*. I tot seguit una suite nadalenca, amb arranjaments d'Albert Guinovart, formada per cinc nades catalanes: *El desembre congelat*, *El dimoni escuat*, *El petit vaillet*, *El noi de la mare* i *Fum, fum, fum*.

A continuació va venir

l'actuació de la Polifònica de Puig-reig, dirigida per **Emmanuel Niubò**, amb l'acompanyament al teclat de **Josep Maria Conangla**. Va començar amb "Tres escenes contemporànies en llatí": *Kyrie*, *Adoramus Te* i *Gloria in excelsis Deo*; tot seguit, *Festival Sanctus*, de John Leavitt; i per acabar, dues cançons pròpiament de Nadal: *Deck the halls (Fa la la la)* i la coneguda *Jingle bells rock*.

Com de costum, a la darrera part del concert, es van aplegar totes dues corals per oferir-nos un nou repertori, amb la participació també del grup instrumental i de la cantant **Clara Renom**, que ja ha actuat a Balsareny en múltiples ocasions (entre elles, l'any passat, a la cantata *Nadal, Llum i Misteri*) i que actual-

ment actua i canta a l'obra *Mar i Cel*, de Dagoll Dagom, a Barcelona. Les peces de conjunt varen ser: la sardana dedicada a la Colònia Soldevila *A l'ombra de Sant Esteve*, de Francesc Juanola i lletra de Miquel Bosch; *Allà en un pessebre*, de James E. Spilman; *l'Al·leluia d'El Messies de Haendel*; la Cantata 147 de Bach; i el *Glòria d'El Pessebre* de Pau Casals. Finalment, davant la forta ovació del nombrós públic assistent, i com a cloenda, van cantar la tradicional *Santa Nit*, mentre els cantaires baixaven al públic i invitaven la gent a participar del cant. Amb aquesta peça es posava punt i final a una hora i mitja d'un lluit concert.

[Vegeu més fotografies al blog del Sarment]

Jordi Vilanova

Imatges de Balsareny

Isidre Prat

Aquesta és la imatge que us mostrem aquest mes. Correspon a algun racó de Balsareny. Sabeu on és i de què es tracta? Podeu trobar la solució més endavant en aquest *Sarment*. Veu-reu millor la foto, en color, al nostre blog: www.sarment.blogspot.com

Isidre Prat

Els Reis d'Orient van portar la il·lusió a Balsareny

Isidre Prat

El punt i final de les festes de Nadal sempre el posen els Reis d'Orient, que porten els regals a tots els nens i nenes. A Balsareny, com de costum, van arribar el dia 5 de gener a la tarda. Enguany queia en diumenge i, així com l'any passat va ploure, la Cavalcada de 2025 va poder transcórrer amb normalitat pels carrers del poble, sense pluja i amb poc fred, comparat amb altres anys.

A primera hora de la tarda, els Reis van anar a fer una visita als residents del Casal Verge de Montserrat i a portar-los obsequis. Més tard, passades les 6, va començar la Cavalcada: des del pavelló, va transcórrer per la carretera de Moià i la de Manresa; i després, per la Baixada del Torrent i els carrers de la Creu, Sant Domènec i Àngel Guimerà, fins arribar a la plaça de l'Ajuntament. Anava encaçalada per la música dels tambors i les gralles del grup Els K+ Sonen de Balsareny i, darrere d'ells, la Pubilla, Bika Soler, i l'Hereu, Èric Medina; tot seguit, les carrosses del Príncep Assuan i els Reis Melcior, Gaspar i Baltasar, cadascun d'ells acompanyat

dels seus patges, amb les torxes i les ofrenes.

A la plaça de l'Ajuntament, els Reis es van adreçar a l'Església parroquial per un passadís fet pels patges amb les torxes enceses a banda i banda, mentre repicaven les campanes enmig d'una multitud de gent que omplia tant la plaça de l'Església com la de l'Ajuntament.

Dins de l'Església, els Reis de l'Orient van adorar el Nen Jesús i li van fer les ofrenes d'or, encens i mirra. Des de l'altar, Mn. Antoni Bonet va dirigir unes paraules de salutació als tres Reis i al públic que va entrar al temple. En el seu discurs, va comentar el simbolisme de les tres ofrenes i els va demanar com a millors regals, per a petits i grans, estimació, fe, pau,

salut, treball, habitatge i benestar.

Tot seguit, els Reis van tornar cap a la plaça de l'Ajuntament i van pujar al balcó de la casa Consistorial, on l'alcaldesa de la població, Glòria Casaldàliga, els va adreçar unes paraules, alhora que la Pubilla i l'Hereu de Balsareny els lliuraven la clau del poble, el pa i la sal. L'alcaldesa va comentar les ofrenes que els fa el poble: la clau, com a símbol de la nostra hospitalitat; i el pa i la sal com a elements essencials de la nostra vida compartida: el pa ens recorda la necessitat d'alimentar-nos els uns als altres i la sal és un símbol de convivència i ens recorda que la relació entre els balsarenys ha de ser sana, respectuosa i rica. Va demanar que els Reis fossin generosos amb tots els infants, així com amb les persones més necessitades; que la màgia de la pau arribi també en aquests llocs

on avui la guerra i el conflicte són presents; i que el seu viatge sigui un recordatori per a tots de la importància d'estimar i cuidar-nos els uns als altres.

Tot seguit, el rei blanc, Melcior, va fer el seu pregó, en què, entre altres coses, va dir que havien viatjat per camins i deserts, muntanyes i valls; i que havien vist les cartes dels nens i nenes plenes de desitjos i il·lusions, però també havien vist amb tristesa algunes coses del poble, com els vidres de l'escola i les figures del pessebre, que han estat malmeses; i van demanar que aprenguem a respectar el que és de tots i construir un poble millor amb convivència i respecte. Finalment, també va remarcar que a Balsareny s'hi senten com a casa i que van preparar regals per a tots, petits i grans, tot fent vots perquè la màgia d'aquesta nit ens acompanyi durant tot l'any.

Després es van apropar a la plaça de l'Església i es van col·locar als trons que hi havia instal·lats, des d'on van poder parlar amb tots els nens i nenes que ho van desitjar i, més tard, van repartir els regals per les cases. Gràcies als Reis per la seva visita i a la Comissió de Reis i a tothom qui ha col·laborat en l'organització dels actes, que han estat molt lluits.

El Repeu: valors naturals

Grup de Treball de Medi Ambient.
Balsareny Educa

En mesos anteriors, al Sarmant hem parlat de la neteja popular del Repeu que vàrem fer dissabte 19 d'octubre de 2024, de la qual vàrem quedar molt satisfets. Ara cal que els ciutadans ens mentalitzem de no llençar-hi deixalles i fer cas dels rètols que hi vàrem instal·lar, on indiquem, per exemple, que cal gaudir de l'espai, sense embrutar-lo, i que cal recollir els excrements.

Gaudir de l'espai vol dir respectar la natura i veure que el Repeu és un ecosistema semiurbà, perquè el tenim ran de poble, però als afores, on els exemplars d'espècies plantades conviuen amb d'altres que ja s'hi han naturalitzat de forma espontània.

Tot plegat forma un bonic passeig, on podem caminar i alhora conèixer la seva vegetació i fauna. És com un mirador, dalt d'un penya-segat excavat fa molts anys per la riera del Mujal, des d'on podem veure esplèndides vistes, com el Castell i Puigdorca. A més, està connectat amb altres elements importants del nostre patrimoni: al principi, la font dels Enamorats; al mig, el pont de la Via; i al final, l'aqüeducte de Santa Maria, la Síquia i el pont del Riu; així com la connexió natural de la riera del Mujal amb el riu Llobregat.

El Repeu, amb la font dels Enamorats al fons

Al llarg dels tres-cents metres aproximadament del recorregut del Repeu, hi trobem prop d'una vintena d'espècies d'arbres, una dotzena d'arbustos i força plantes herbàcies.

Entre els arbres, predominen els lledoners i els magraners, alguns dels quals es troben al cingle. Al primer tram (entre l'església i el pont de la Via) hi ha pins blancs, mentre que, als trams mig i final, hi trobem oms i alzines.

Per altra banda, hi ha força negundos, aquells arbres forans i invasors que s'escampen molt fàcilment amb les seves llavors. Caldria que en el futur es poguessin substituir per espècies autòctones.

Completen la biodiversitat altres espècies d'arbres, no tan nombrosos: roures; un xiprer, adossat a la rectoria, del tipus alt i estret, molt ele-

El Repeu és l'inici de la Ruta del Patrimoni i Entorn de Balsareny

gant; altres xiprers, de varietat ampla, no tan esvelta; tuies (arbrets de la mateixa família que els xiprers); algunes troanes; figueres i arç blanc (a la part mitja del camí); algun ametller i altres arbres fruiters, que ara a l'hivern costen de distingir perquè ja no tenen fulles; i, al tram final, plàtans i alguns exemplars d'olivera i falsa acàcia.

Al llarg del cingle també hi ha saüc, que a la primavera fan unes inflorescències blanques molt grosses i oloroses (i medicinals) i avellaners (aquests ja comencen a treure els penjolls o "aments", d'on sortiran les flors aviat); uns i altres ja gairebé formen part del bosc de ribera del voltant de la riera del Mujal, on també hi ha canyes, algun pollancre i altres plantes típiques.

Per altra banda, hi ha una bona diversitat d'arbustos.

Els principals són aladerns, esbarzers, esparregueres, aladerns de fulla estreta, oliveretes, rosers silvestres, unes mates de boix (sense la plaga de la papallona blanca) i de marfull. També hi ha arbustos típics de jardí, com el ginebró horitzontal, l'evònim japonès i el pitòspor, tots al primer tram (prop del pont de la Via).

Tanmateix, si un arbust destaca molt és l'heura, que es troba en forma arbustiva o inclús arbòria, molt crescuda, i també en trobem molta arrossegada pel terra, formant una catifa. Però l'heura és sobretot una liana, una planta enfiladissa, i aquí la trobem, per exemple, just a ran del pont de la Via, amb uns espectaculars troncs entortolligats amb lledoners (buscant la llum del sol), que arriben fins a la barana del pont. Més avall, hi ha altres exemplars enfilats als magraners.

>>>

<p>home - dona PERRUQUERIA ESTÈTICA</p>	<p>Centre</p> <p>Mèdic</p> <p>Sant Domènec, 41 - BALSARENY Tel. 93 839 60 47</p>
--	---

	<p>portespuig</p> <p>PORTES METÀL·LIQUES - BARANES FERRO - ALUMINI - INOX</p> <p>93 839 65 87 - 639 382 050 La Rabeia - 08660 Balsareny portespuig@hotmail.com www.portes-puig.com</p>
--	--

Finalment, el Repeu és força ric en plantes herbàcies, típiques dels marges del camí (vegetació ruderal), sobretot a la primavera i l'estiu, quan en surten les fulles i les flors. Entre elles: ravenissa blanca (aquesta sí que la podem trobar ara florida, ja que floreix tot l'any), malva, geranis de bosc (molt crescuts en alguns punts), espunyidera (més d'una espècie), agafamans, llistó i margall (semblants al fenàs), pimpinel·la, plantatge, dent de lleó (o pixallits), crespinell, fonoll, card marià, borrajia, diverses herbes de la família de les gramínies (les que fan espigues amb gra) i inclús hi ha alguna alga (en punts humits) i líquens (unió d'una alga i un fong), com un líquen

groc que es troba sobre les branques d'arbres, anomenat xantòria.

No cal dir que, enmig de tota aquesta vegetació, hi viuen animals diversos, com ocells, rèptils i invertebrats. Tot plegat forma un bioma que cal preservar.

Finalment, esperem que el Repeu ara tingui més rellevància, per la cura que en tinguem i també perquè és l'inici de la Ruta del Patrimoni i Entorn de Balsareny, d'uns sis quilòmetres, que es pot seguir descarregant l'aplicació de mòbil "Natura Local". Està tot explicat en un cartell que s'ha posat al començament de les escales de la rectoria.

Isidre Prat

Detall de les tiges, amb fulles, de l'heura, entortolligades al tronc d'un lledoner

J. Fornell

R. Carreté

Assemblea i dinar de Pastorets

Els Pastorets de Balsareny

Havent finalitzat la temporada 2024-25, després de quatre representacions prou reeixides, i generosament aplaudides pel públic que en bon nombre hi va assistir, el dia 19

de gener de 2025 es va reunir l'assemblea general. Després de dedicar uns emotius mots a la memòria de Ramon Magem i Josep Sensada, que ens van deixar l'any passat, els socis i sòcies assistents van fer una valoració positi-

va de la temporada, felicitant l'equip de direcció i totes les persones participants (actors i actrius, dansaires, tramoies, vestuari, maquillatge, llum i so, acomodació i taquilles...) per la seva excel·lent feina; i es van fer propostes de cara

a la temporada vinent. En acabat va tenir lloc el tradicional dinar de germanor que va acabar brindant pel futur dels nostres Pastorets. Ara ja ens posem les piles per fer front a la temporada que ve. Gràcies a tothom!

Josep M. Sanfeliu Pregonas
Agent Exclusiu

Núm. Registre C007277733901L

Plaça Onze de Setembre, s/n - BALSARENY
Tel. 93 820 06 85 - 638 42 13 98
generalibalsareny@gmail.com

SDecoArt

Articles de regal - Decoració exclusiva - Bisuteria - Complementos

Plaça 11 de Setembre (costat de CaixaBank) - BALSARENY

Jordi Lladó: el teatre català contemporani i Ramon Vinyes

Lluïsa Coma i Ramon Carreté

Entrevistem **Jordi Lladó Vilaseca**, doctor en Filologia Catalana per la Universitat Autònoma de Barcelona, investigador i docent sobre teatre català contemporani i especialista en l'obra de Ramon Vinyes. En Jordi és autor de nombroses publicacions, de les quals injustament no ens n'hem fet ressò, a excepció de la ressenya de dos llibres seus. Era hora que li dediquéssim unes pàgines per conèixer més a fons el valor de les seves aportacions al coneixement de la nostra cultura.

En Jordi va néixer a Balsareny el 1957, a cal Pastor, al carrer del Castell, el petit de tres germans: en Joan, la Montserrat i ell. La família es va traslladar a Barcelona cap al 1970, però van conservar la casa i hi han anat venint regularment.

—Explica'ns els teus estudis i la teva dedicació acadèmica i professional.

—Vaig estudiar Filologia Catalana a la Universitat de Barcelona, on em vaig llicenciar el 1985. Després vaig fer el doctorat a la Universitat Autònoma de Barcelona, amb una tesi sobre Ramon Vinyes presentada el 2002. Entremig, des del 1987 em vaig incorporar a l'ensenyament secundari, fent de professor als instituts Icària i Sant Andreu, tots dos de Barcelona, fins al 2017. Van ser uns anys en què el món de la docència va experimentar un seguit de canvis molt determinants, que en el meu cas van coincidir amb l'inici de la meua etapa en la recerca sobre literatura. El primer fruit

en va ser un treball sobre la figura de Pierrot emmarcada en la literatura modernista catalana; aquesta va ser la llavor que molts anys després va germinar en el llibre *La Commedia dell'Arte* a Catalunya, escrit juntament amb David George, un catalanòfil gal·lès casat amb una noia de Cabrianes. I també arran d'aquell estudi sobre el teatre modernista em vaig començar a interessar per la figura de Ramon Vinyes i gràcies també a la proximitat de Balsareny amb Berga: vaig conèixer Josep Vinyes, el germà d'en Ramon, i altres estudiosos i coneixedors de la seva obra.

—Parla'ns, doncs, de Ramon Vinyes, un autor important que gràcies a tu i a altres estudiosos ha començat a resorgir d'un oblit immerescut.

—**Ramon Vinyes i Cluet** era un escriptor que ocupava poques línies en la història del teatre, la narrativa i la poesia del Modernisme català, però ja als anys 1980 l'editorial Bruguera en va reeditar els contes; llavors es va poder observar que la seva prosa ja incorporava elements d'aquella mirada màgica que després impregnaria l'obra

de Gabriel Garcia Márquez.

Vinyes havia nascut el 1882 a Berga i el 1913, com altres escriptors modernistes, veient-se rebutjats i sentint-se desplaçats en l'ambient cultural del moment, se'n va a Amèrica, concretament a Colòmbia. Al cap de dos anys ja té una llibreria a Barranquilla, i allà comença una intensa activitat de promoció cultural. Promou una tertúlia literària i esdevé el nucli d'una xarxa d'escriptors joves, com Gabriela Mistral entre altres. Funda una revista, *Voces* (1917-1920) de la qual serà el factòtum, el coordinador i l'ànima, malgrat que no en va ser el director formal, perquè legalment aquest càrrec l'havia d'exercir un colombià. *Voces* és una revista moderna, oberta a horitzons amples; fins i tot, un punt irreverent. La revista divulga l'obra d'autors internacionals (Vinyes mateix hi tradueix Apollinaire), però alhora promou veus joves d'autors americans. En Ramon defensava "l'ànima d'Amèrica" i deia que "Amèrica ha de trobar la seva pròpia veu". Després, quan *Voces* es deixa de publicar el 1920, ell escriu en altres revistes colombianes.

—Va tornar a Catalunya en

més d'una ocasió.

—El 1925 va tornar a Catalunya a causa d'un enfrontament amb el governador del departament, i al cap de poc temps, el 1926, estrenà *Llegenda de boires* al Teatre Romea, una representació que va patir el boicot de Josep Maria de Sagarra i el seu entorn. Vinyes, en lloc de descoratjar-se, va decidir continuar i demostrar la seva vàlua com a dramaturg innovador. Havia llegit Brecht i estava al corrent dels nous corrents estètics, de manera que va evolucionar cap a un teatre modern, expressionista, allunyat de la dramaturgia més convencional que es veia aleshores a Barcelona i va estrenar obres com *Peter's bar* (1929), un drama portuari, amb una escenografia cubista obra d'Àngel Fernández. I així es va fent un nom com a autor d'avantguarda, antiburgès i esquerrà, i defensa els seus postulats des de la premsa; per exemple, va mantenir una polèmica periodística sobre el drama i la comèdia amb Carles Soldevila.

El 1929 se'n va novament a Barranquilla, però el 1931 retorna a Barcelona i s'incorpora als objectius culturals de la República. S'hi compromet a fons i publica molts articles sobre la política i la societat del moment (recollits a *Sota l'escorça*, L'Albi, 2024).

Estrena obres amb grups amateurs, on té més èxit, i amb professionals, on no obté tant ressò. Escriu molt a la premsa: crec que durant la República és més feliç com a ciutadà que com a escriptor. La seva família de Berga (els germans, i la mare, que >>>

era mestra) havien vingut a viure a L'Hospitalet de Llobregat, a la Torrassa, i ell descriu en la seves notes periodístiques ambients molt vius i personatges pintorescos de la part més marginal de la capital.

Esclata la Guerra Civil, i ell continua compromès, des de la premsa, amb el front cultural, l'antifeixisme, la democràcia i la llengua catalana; per exemple, escriu un poema, *A Guernica*, poc després del bombardeig de la ciutat basca. I encara, quatre dies abans d'exiliar-se, el 20 de gener de 1939 es posa en escena a Barcelona *Fum sobre el teulat*, l'última obra de teatre en català que es va estrenar a la ciutat abans que l'exèrcit "nacional" hi entrés el dia 26.

Vinyes s'està un any a França, entre Tolosa i París, però preveient la imminent invasió alemanya, el febrer de 1940 se'n torna a Barranquilla.

—*I allà coneix García Márquez.*

—A Barranquilla encara el recordaven, tenia amics i és ben rebut. S'envolta novament de periodistes i escriptors (el "grup de Barranquilla"). Allà, el 1949 coneix Gabriel García Márquez, aleshores un jove periodista que ja destacava pel seu estil brillant i que havia publicat diverses narracions, però encara no cap novel·la. Feien unes tertúlies diàries que en el moment de partir Vinyes cap a Barcelona, "Gabo" reconeix com a "*la mejor hora de nuestro día*". Vinyes valorava molt els seus escrits, i García Márquez el va immortalitzar després en *Cien años de soledad* (1967), recordant el mestratge del "*sabio catalán*", llibreter que "havia llegit tots els llibres" i que escrivia amb tinta violeta. D'aquesta manera, un autor gairebé oblidat reneix com

a personatge literari en una obra mestra de la literatura universal.

Havent comprovat que no tenia cap causa judicial pendent, el 1950 decideix tornar a Catalunya amb l'esperança d'estrenar una obra seva en català, *Arran del mar Caribe*; però la censura ho impedeix. Tot i així, aconsegueix que li posin en escena algunes obres antigues; per exemple, el 1952, quinze dies abans de la seva mort, el grup afeccionat d' Uralita, de Cerdanyola, li estrena *El bufanúvols*. Escriu un únic conte en castellà, *Un caballo en la alcoba*, que dedica "a Gabito". Desenganyat, tanmateix, de l'ambient gris de la postguerra espanyola, decideix tornar una altra vegada a Amèrica, però la malaltia li ho impedeix, i mor a Barcelona el maig de 1952.

—*Un cop mort, la seva persona i la seva obra van caient en la indiferència i l'oblit.*

—A Colòmbia no: arran de la defunció, García Márquez i altres intel·lectuals li dediquen escrits commemoratius, però a Catalunya sí que va quedant oblidat. Excepte a Berga, on, per exemple el grup La Farsa, dirigit per Daniel Tristany, li estrena *Viatge* el 1966 i després D; i el 1973 Pere Elias i Busqueta n'escriu una biografia.

En l'àmbit univer-

sitari, Jacques Gilard, investigador de Tolosa de Llenguadoc, el descobreix a partir de García Márquez i li dedica diversos estudis acadèmics. A Berga, Jaume Huch funda el 1986 l'editorial L'Albí (nom tret d'un conte de Vinyes ambientat a Berga), que comença a publicar i reeditar obres seves. La meua tesi sobre Vinyes ha tingut un reconeixement acadèmic fonamentat en l'obra de Gilard i Huch, i també una repercussió a Colòmbia per la seva relació amb Voces i amb García Márquez. Avui Vinyes és reconegut, aquí i allà, com a activista cultural, tant o més que com a autor.

—*Parla'ns una mica de tu. Un cop jubilat, continues fent recerca sobre el teatre, escrivint articles, publicant llibres, col·laborant en estudis col·lectius, participant en congressos...*

—Sí, la recerca és un món apassionant i un àmbit tan vast que no me l'acabo. Poc després de defensar la tesi, el 2002, em vaig integrar en el GRAE (grup de recerca sobre activitats escèniques, de la UAB, avui ja dissolt), on he fet diverses recerques sobre aspectes del teatre català. També vaig ser docent a la Universitat Oberta de Catalunya amb una aula sobre teatre català contemporani, i he col·laborat amb l'Institut

del Teatre on he contribuït també a l'edició de Vinyes.

—Sense oblidar-te de venir a Balsareny tot sovint.

—És clar. A Balsareny hi ténim casa i per a mi és un recer, un lloc ideal per estudiar amb tranquil·litat. Amb la mare hi veníem cada any, tot l'estiu, i ara hi continuem venint, els meus germans i jo: és important, de conservar el veïnatge. A més, hi estic bé. M'agrada la vida cultural de Balsareny, que és prou activa: trobo que el poble avui té una vitalitat i una diversitat més gran que fa quinze o vint anys, amb moltes entitats que fan, i feu, activitats. Això està molt bé, i crea un caliu que fa de bon mantenir.

Agraïm al Jordi la seva amabilitat en respondre les nostres preguntes i l'encoratgem a perseverar en la seva tasca de recerca; de l'abast de la qual, perquè el lector se'n faci idea, en detallam una selecció de la seva obra publicada en llibre, deixant a banda els molts articles dels quals és autor.

- "Un rescat de l'obra crítica i periodística de Ramon Vinyes", dins *Ramon Vinyes, reivindicat a Colòmbia i a Catalunya* (L'Erol, 2025; també amb articles de Rosa Serra, Josep Artero, Xavi C. Ribot, Jordi Valls Pozo i Jaume Huch);
- Ramon Vinyes: *Sota l'escorça. Selecció de textos 1931-1940* (L'Albí, 2024, curador de l'edició, amb Jaume Huch);
- Edició de tres textos de Ramon Vinyes: *Qui no és amb mi; Peter's Bar; Arran del mar Caribe* (Institut del Teatre, 2020, editor);
- *La commedia dell'arte a Catalunya*, Universitat d'Alacant (2019), amb David George;
- *Dona i teatre al s. XXI* >>>

- (curador, amb Jordi Vilaró, 2013);
- *La recepció del teatre català a França* (2015), amb Antònia Amo, dins *De fronteres i arts escèniques* (Coord. Francesc Foguet i Núria Santamaria);
 - *'Elegia del tròpic: la vida suspesa de Ramon Vinyes*; documental de Floreal Peleato, TV3 & Mis Ojos (2011; investigador associat);
 - "Carnaval de Barranquilla: Universos literaris", dins *Leyendo el carnaval. Miradas desde Barranquilla, Bahía y Barcelona* (Ed. Uninorte, 2009);
 - "Aproximació al teatre breu de Manuel Molins" dins *Teatre, passions i altres in-*

- solències (Lectures sobre la dramaturgia de Manuel Molins)* (Universitat de València, 2008);
- "El teatre d'aficionats" dins *El teatre català en temps de guerra i revolució* (2008);
 - *Ramon Vinyes, un home de lletres entre Catalunya i el Carib* (Generalitat de Catalunya, 2006);
 - *'Arran del mar Caribe': un drama d'exili en territori mític* (Dossier "Ramon Vinyes", Assaig de Teatre, AIET, 2006);
 - *Àlbum Vinyes 2002* (2002), amb Jaume Huch;
 - *Ramon Vinyes i el teatre 1904-1939*; (2002, tesi doctoral, UAB dir: Jordi Castellanos);

Arxiu J.Lladó

- *Pierrot i la literatura catalana modernista (Els Marges, 1994; resum del seu treball de recerca de mestratge, 1992).*

Els Marges, Serra d'Or, Revista de Catalunya, Pausa, Assaig de Teatre, Memorias, Huellas, Revista Brasileira do Caribe i altres; en conjunt, la seva obra és una aportació variada, rigorosa i profunda en els diferents àmbits filològics en què s'ha especialitzat, i en els quals continua treballant.

A part d'això, ha publicat molts articles en premsa i publicacions especialitzades, entre les quals destaquem

Festuc Teatre

Festuc Teatre

Tempo: 'Bunji, la petita coala'

Jordi Vilanova

Dins el cicle d'espectacles familiars Tempo, la companyia Festuc Teatre ens va portar a la sala Sindicat, el dia 1 de desembre, l'espectacle *Bunji, la petita coala*".

La Bunji és una coala molt dinàmica que viu en un paratge únic: un bosc d'eucaliptus. Els coales tenen una activitat

diària molt escassa; per això, el tarannà actiu de la nostra protagonista fa ballar el cap a la seva tribu. Quan tothom està dormint, ella vol jugar, descobrir, enfilar-se... Per què no es comporta com la resta? De sobte, un fet inesperat fa trontollar el poblat i obliga la Bunji a allunyar-se de casa seva.

Bunji és un espectacle de

teatre i titelles amb una escenografia sorprenent i dues intèrprets que, per mitjà de la narració, dels diàlegs i d'algunes cançons, captiven el públic des del primer moment. Està inspirat en l'imaginari australià: la diversitat del país i de la seva fauna i flora, amb les diferents espècies que hem de conèixer, respectar i estimar.

L'obra arriba fàcilment a la innocència dels infants, i a tot el públic, per interactuar-hi a través dels sentiments que els genera cada situació. En definitiva, un espectacle en el qual vam poder riure, emocionar-nos, cantar, patir una miqueta, gaudir molt... i reflexionar sobre la història que se'ns explicava. L'enhorabona a Festuc Teatre per la seva bona feina!

Prensa Comarcal rigor i confiança

ACPC
Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència

Els Gorgs Blaus de Monistrol de Calders

Isidre Prat Obradors

Com arribar-hi?

Des de Balsareny, cal anar cap a Calders on, en una rotonda, s'agafa la carretera B-124 fins arribar a Monistrol de Calders. Només d'arribar, cal trencar de seguida a l'esquerra i agafar un camí asfaltat en pujada, just després de travessar la riera de la Golarda o de Marfà. El camí de seguida es bifurca i cal agafar el que segueix a l'esquerra en baixada (i on un rètol diu "Ruta de la Salut"). Al cap de poc, deixem a la dreta el camí del cementiri. Al cap de 800 metres aquest camí deixa l'asfalt i es converteix en una pista forestal, just al punt on hi ha un resclosa notable: la resclosa del Pla de Cardona. Seguirem paral·lelament a la riera fins que el camí, de sobte, gira 180° a la dreta, per salvar una zona abrupta. Seguim pel camí fins a 1.900 metres des de l'inici, on hi ha una nova bifurcació: en aquest cas cal agafar el camí de l'esquerra, que va a la Coma; i quan arribem als 2,5 km. des del començament, trobem una esplanada on es pot deixar el cotxe (també s'hi pot anar a peu). A l'esquerra hi ha un corriol d'uns 30 metres per acabar d'arribar a les roques i

Isidre Prat
Els Gorgs Blaus

veure els gorgs. Ubicació: 41.77357,2.02646.

Com són aquests gorgs?

Al llarg de més de 200 metres, l'aigua, en milers d'anys, ha excavat un llit molt fondo sobre una gran massa de pedra sorrenca de gra gruixut, la qual, com que també conté petits còdols, es pot considerar com a microconglomerat. És una roca gruixuda i no té fractures o diàclasis.

Al començament, els revolts en ziga-zaga, esculpits a la roca, fan que l'aigua disminueixi la seva velocitat i vagi a parar a una zona plana, amb unes grans basses, amb l'aigua tranquil·la. Més endavant, la riera es torna a estrènyer i agafa pendent

cap avall, en un punt on hi ha un penya-segat molt alt.

Antigament els Gorgs Blaus eren un lloc de bany i lleure, quan la qualitat de l'aigua era segurament millor que ara i devia tenir un color blavós. En algunes zones del gorg hi ha les anomenades "marmites", concavitats sobre la roca degudes al fregament de les pedres que van colpejant-ne les vores i el fons.

En conjunt, és un meravellós paisatge geològic, al bell mig de la riera de Marfà. Aquesta, a Monistrol, s'uneix a la riera de Sant Joan per formar el riu Calders, que desemboca al Llobregat a l'altura de Navarcles.

El Parc del Serrat

Just al principi del camí asfaltat on ha començat la nostra ruta, ran de les primeres cases del poble, hi ha el Parc del Serrat, dalt d'un turó. A part de la bona panoràmica que té des de dalt de tot, i dels pins, alzines i cedres que hi ha, aquest parc destaca pels espais escultòrics que presenta.

Es tracta d'unes escultures, d'autors diversos, pertanyents a una donació de la Fundació Privada Fèlix

Isidre Prat
Tronc d'art africà, de Charles Henry Collet (1974)

Estrada-Saladich. Moltes es troben al vessant nord del turó i es veuen passant pel camí asfaltat. Al vespre estan il·luminades. La majoria estan fetes amb pedra sorrenca o calcària i representen imatges d'animals (com un gos, un gat, un os polar, una girafa, etc.) i altres representen persones o altres motius.

Dalt del turó destaquen: l'única escultura feta en fusta, directament sobre un tronc d'arbre molt gros, que es titula "Tronc d'art africà"; el "Racó del Kubala", una escultura del futbolista amb una pilota, feta amb ferro colat; i un monòlit de pedra, de l'any 2007, dedicat als picapedrers. Tradicionalment el treball de la pedra ha donat vida a Monistrol de Calders.

Al centre del poble també hi ha escultures amb motius més moderns, i fetes amb materials com el ferro, l'acer inoxidable i l'aliatge d'alumini amb magnesi.

Isidre Prat
Figura d'un gat, de pedra calcària, de Tomàs Bel Sabatés (1970)

Isidre Prat
La riera ha anat excavant aquestes formes sinuoses de les roques

Júlia Marquès, estudiant de piano a l'Escola de Música

Josep Gudayol i Puig

Encetem un altre any, el 2025, i amb el fred de l'hivern tenim els porticons d'aquesta finestra oberta per parlar amb una jove balsarenyenca, la **Júlia Marquès Fernández**, que estudia piano a l'Escola de Música Mossèn Joan Bajona. Aquesta secció s'enorgulleix de fer aquest recorregut mensual per conèixer nous valors dins del camp musical estudiantil balsarenyenc.

La Júlia va néixer a Balsareny l'11 d'octubre de 2010. Actualment està cursant l'ESO a l'Institut Escola Guillem de Balsareny. Pel que fa als esports li encanta el bàsquet; de fet, juga amb el Bàsquet Navàs des de fa 8 anys. Pel que fa al viatjar, aquest anys ha estat a Londres i París, dues ciutats molt interessants tant pel que fa al paisatge com a la cultura, i a més a més s'hi troba gent molt acollidora. Durant el seu temps de lleure li agrada molt veure la televisió, sobretot programes relacionats amb la cultura juvenil i esportiva. Pel que fa a la lectura, ens comenta que no li agrada

da massa, però que tot i així hi ha moments en què sí que llegeix; per exemple, ara que va anar a Londres va llegir el seu primer llibre de Harry Potter.

— Com a conseqüència del passat Onze de Setembre, et vam veure actuar a la Biblioteca Pere Casaldàliga tocant el piano. Com vas començar a tocar el piano?

— En un principi volia fer violí perquè m'agradava més que el piano. Ara bé, quan em vaig apuntar a l'escola no hi havia professor i vaig acabar optant pel piano. M'agrada molt el piano; a l'escola em

relaxo i és molt agradable practicar al costat de la Berta Moreno, que és una professora excel·lent.

— Tens algun referent dins del camp de la música?

— Bé, el meu cantant preferit és Benson Boone. M'agraden molt les seves cançons, penso que canta molt bé!

— Per què un instrument de corda?

— Crec que el piano és un instrument molt bonic, ja que s'hi poden interpretar diferents estils de cançons, i això

m'agrada molt.

— Què és la música per a tu?

— Per a mi la música és un al·licient per aixecar l'ànim. Depenent de l'estat d'ànim, escolto diferents tipus de música que em desperten diferents emocions.

— Quina classe de música prefereixes dins les modalitats que hi ha?

— El meu estil preferit de música és el Pop, però realment em relaxa escoltar diferents tipus de música.

— Sents la vocació de dedicar-t'hi professionalment?

— Doncs crec que no: no m'agradaria dedicar-me professionalment a la música. Només la veig com una afició.

— Què ens podries dir sobre la teva professora de piano, la Berta Moreno?

— La Berta és una persona que té molt talent i és molt agradable. També penso que és una persona amb una paciència admirable i fa goig ser alumna seva.

Cafeteria Bar El Casino
Àngel Guimerà, 17- BALSARENY
Tel. 93 839 64 48
@cafeteria_bar_el_casino

EL CASINO
DES DE 1891
EL CASINO · CARRER ÀNGEL GUIMERÀ, 17 BALSARENY FES-TE SOCI/A PER NOMÉS 15€/ANY!
facebook.com/casinoBalsareny @casinobalsareny

Carme Galera
roba de vestir
roba per nadons, roba per nens i nenes, roba per nois i noies, roba per adults, roba per la llar, llistes naixement
a la crta. de Berga 3, telf. 938 396 246, de Balsareny

Nova Visió
M. ÀNGELS RUIZ DE VALDIVIA MORALES
Òptic optometrista - N. Col. 7479
Cra. de Manresa, 4, bxs. - Telèfon 93 820 00 67 - BALSARENY

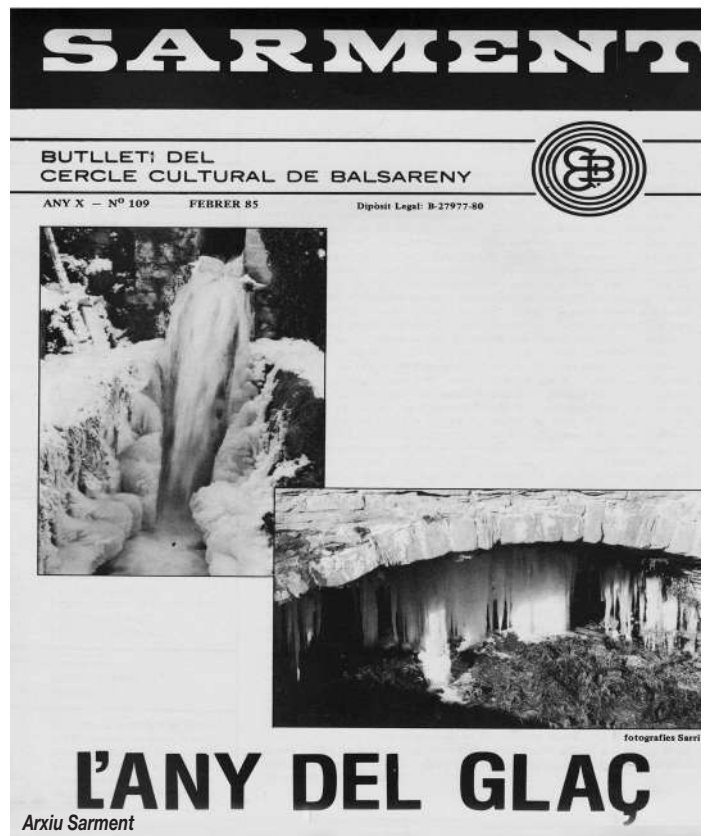
Ara fa... 40 anys. L'any del glaç

Selecció: Joan Prat

Ara fa 40 anys, el mes de febrer de l'any 1985, el Sarmment núm. 109 publicava a la portada "L'any del glaç", i és que aquell hivern les temperatures van assolir els 20 graus sota zero, i fins i tot es va haver de suspendre la Cavalcada dels Reis. Aquest és l'editorial d'aquell número:

«Diuen els que se'n recorden que no havia fet tant fred des de el gener de 1956. Que la gran nevada de 1962 no va pas ser tan freda. El cas és que ens ha enganxat desprevinguts, després d'un desembre tant benigne, després d'un hivern 1983-84 prou atípicament bonancenc. Aquest cop, amb temperatures de -18 a -20 sota zero, ens ha ben vist. A part del mal que ha fet arreu, matant conreus i plantacions, la ciutadania s'ha trobat sorpresa, ací com a les ciutats, en unes incòmodes situacions d'emergència domèstica. Canonades reventades, degoters, manca

d'aigua (hi ha cases que hi han estat setmanes), fuites esporàdiques d'electricitat amb la conseqüent fallida de calefaccions... Cap catàstrofe, però sí una amoïnadora interinitat, de trascolar galledes de la font a casa, d'estalviar el "líquid element". Paletes, llauners i gent del servei d'aigües s'han multiplicat ci i lla, treballant hores i hores per atendre la gran demanda d'auxilis casolans, que a cadascú semblaven, lògicament, urgents i peremptoris; sort de ser un poble, que a les ciutats trobar un servei tan amatent en casos així fora gairebé un miracle. Mica en mica ha desglaçat i, tanmateix, les mànegues pels carrers, fornint aigua de franc als afectats, continuaven palesant que les conseqüències de la glaçada no s'havien extingit. I això que la neu és bonica, poètica! Acostumats a una suau nevada anyal, ràpidament fosa per pluges posteriors, ha estat el fred quasi polar, allò que ens ha perjudicat.

Va nevar tot el dia 5 de gener, i la magna Cavalcada del Reis d'Orient, tan llargament preparada, no és va poder celebrar: els Reis, a peu, reberen la quitxalla als Locals Parroquials. Va tornar a nevar fort el diumenge següent, el 13: neu sobre glaç ! I amb

la normalitat, l'asfalt que se'n ressent: la nostra carretera, endèmica en obres, heus-la ací novament malmesa, i qui sap si algun carrer... "Any de neu, any de Déu": tant de bo sigui veritat! Però els escèptics afegeixen: "que no caigui sobre el meu!"»

Solució a Imatges de Balsareny

Isidre Prat

La imatge correspon al pessebre que es fa cada any al raconet de sota la rectoria, al capdamunt de les escales que van de l'Era del Mas Martí a la plaça de l'Església. Aquest pessebre, tal com el veiem a la imatge, només es pot veure durant les festes de Nadal; i cada any es canvia una mica. Per tant, aquesta imatge és transitòria, perquè, passades les festes, es recullen totes les imatges i construccions movibles i només hi queda la part fixa, feta bàsicament amb pedra i mor-

ter, com els caminets, les escales i les coves. Tanmateix, com comentem a l'editorial d'aquest mes, malauradament enguany el pessebre tan sols s'ha pogut veure fins al dia de Nadal, perquè uns desconeguts van emportar-se gairebé totes les figures humanes i d'animals que hi havia. El pessebre queda a l'aixopluc d'unes oliveres i uns llorens. A la imatge només n'hi veiem una part, on hi ha la cova del naixement i diverses cases, la majoria noves de l'any passat, així com una església. La casa blava, més petita, que es tro-

ba a un nivell inferior, és nova d'aquest any. A la part que no veiem, hi ha una altra caseta, un bonic pou (fet l'any passat també) i el graner (que van malmetre en part), així com la cova dels pastors. Aquesta cova, quan Mn. Joan Bajona va començar el pessebre, fa

uns anys, era dels dimonis, però es van anar deteriorant i no se'n trobaven d'adequats, per la qual cosa es van substituir per pastors. El pessebre ocupa una extensió total d'uns 10 metres quadrats. Esperem tornar-lo a visitar l'any vinent!

“Res que no surti de mi mateix”

Xavier Morlans Molina

Una part de la modernitat i tota la postmodernitat es poden concentrar en un sol mantra: “Res no pot entrar en mi que no surti de mi mateix”. La negació de Déu, de la Tradició, de la Bíblia, dels clàssics, del foraster, del mestre, de la família, d'un mínim de cànon estètic per fer cançons, i la negació de la pròpia biologia com a condicionament extern... Tot està contingut en aquesta persistent lletania del jo: “Res no pot entrar en mi que no surti de mi mateix”.

Puc viure sense rebre aire oxigenat de fora de mi mateix durant més de tres minuts? Condiciona la meua autonomia adulta i lliure re-

bre abraçades de les meves netes? M'ofèn que algú que m'estima em digui des de fora de mi mateix els meus defectes i qualitats? Doncs, per què em tanco d'entrada a la idea que hi pugui haver un fonament, una veritat, un sentit que m'advenen de fora de mi mateix per abraçar l'intens desig –aquest sí– que habita dins meu?

La idea que acceptar l'existència de Déu seria vendre's la pròpia llibertat i que coartaria la nostra autonomia, potser ja és hora que la posem en qüestió.

Entre els adolescents i els joves s'han disparat episodis i símptomes continuats d'angoixa i d'ansietat sense motiu precís. Ho constaten

els nostres amics professionals de l'atenció psicològica i psiquiàtrica. Potser a més dels diàlegs de suport i d'ajuda farmacològica, poder experimentar la presència amorosa d'aquella companyia interior que moltes religions anomenen “Déu” seria també de gran ajuda. Per què ens hi tanquem d'entrada?

Val la pena recordar que, segons les estadístiques, al món hi ha més d'un 80% de persones que són creients en alguna cosmovisió religiosa i, que l'ateisme pur i dur es dona només majoritàriament a l'Occident altament tecnificat.

És curiós que fins i tot a l'Occident postcristià cada

vegada hi ha més ciutadans que no es reconeixen com a ateu i reclamen el qualificatiu de persones espirituals. Ja és un pas cap a una certa normalització. Val la pena, però, recordar que, segons l'estudi comparat de les religions, aquestes suposen el “relligament” amb una realitat divina exterior a la persona, amb qui s'hi poden establir relacions d'amor i confiança. El simple interès per l'espiritualitat encara pot estar gravitant en el radi del mantra inicial: “Res d'espiritual no pot entrar en mi que no estigui sota el meu control”. Per això els versos del Cant Espiritual del poeta de Sitges segueixen essent tan estimulants: “Quan em mires soc més, creixo, floreixo, sé que soc, existeixo més rotundament”.

Agenda religiosa

Mn. Antoni Bonet i Trilla

Diumenge, 23 de febrer: a les 11 h. hi haurà la Missa del Traginer a l'església parroquial, amb ambientació pròpia de la festa.

Any 2025: Any jubilar, amb el lema “Pelegrins d'Esperança”. L'any jubilar se celebra d'una forma ordinària cada 25 anys.

Any del Mil·lenari del Monestir de Santa Maria de Montserrat.

Carretera de Manresa, 18
Tel. 696 21 78 61 - BALSARENY

LA PAROCKIA

cafeteria musical

Barcelona, 4 - BALSARENY
Tel. 93 820 04 32

laparockia@gmail.com
Facebook: parockia

CARNS CAPDEVILA

CRIANÇA I ELABORACIÓ PRÒPIA
PRODUCTES ARTESANALS

Jacint Verdaguer, 9 - Tel. 93 820 02 86 - BALSARENY

Agraïment dels Reis

La Comissió de Reis de Balsareny

Un any més, la màgia dels Reis ha il·luminat Balsareny. Agraïment a tots els que ho fan possible.

Des de la Comissió de Reis de Balsareny volem expressar el nostre més sincer agraïment a totes i cadascuna de les persones que han fet possible que la Cavalcada de Reis 2025 hagi estat un èxit, omplint d'il·lusió els carrers del nostre poble.

Com cada any, la nit del 5 de gener es converteix en un moment màgic per a petits i grans, i això és gràcies a l'esforç i la dedicació de moltes persones que treballen incansablement entre bastidors. Sense la seva ajuda, aquesta tradició no seria possible.

Volem fer una menció es-

pecial a aquells que, amb la seva feina, donen vida a la Cavalcada:

Als nostres incansables tractoristes i furgonetistes, i especialment al Josep Maria Rubí: Gràcies per preparar i conduir amb tanta habilitat les carrosses, assegurant que Ses Majestats i els seus patges arribessin a tots els racons de Balsareny. El vostre paper és fonamental per al bon desenvolupament de la Cavalcada.

A les nostres artístiques maquilladores, i especialment a la Mercè Farràs: Amb els vostres pinzells i la vostra creativitat, heu transformat els nostres voluntaris en personatges de conte, donant un toc de màgia extra a la festa.

Als responsables del foc i els petards: Ens ajudeu a

donar l'avis de l'arribada dels Reis i enceneu les torxes i el camí que porta als Reis cap a l'Església i cap a l'Ajuntament.

Als nostres Reis d'Orient i al Príncep Assuan: Melcior, Gaspar, Baltasar i Assuan, gràcies per la vostra generositat i per transmetre tanta il·lusió als nens i nenes de Balsareny. La vostra presència és el cor mateix de la Cavalcada.

Als nostres dedicats patges: Gràcies per acompanyar Ses Majestats amb tanta alegria. La vostra amabilitat i proximitat fan que la màgia dels Reis sigui encara més real.

A tots els voluntaris que han col·laborat en l'organització, la seguretat, la logística i moltes altres tasques.

Però també volem agrair:

A l'Ajuntament de Balsareny i als seus treballadors pel seu suport i col·laboració.

A les entitats i associacions del poble que s'han sumat a la festa.

A l'Associació de Botiguers de Balsareny, que sempre col·labora i ens ajuda venent loteria i fanalets.

I, per descomptat, a tots els **veïns i veïnes de Balsareny** que, amb la seva presència i entusiasme, fan que la Cavalcada sigui un esdeveniment tan especial.

Gràcies a tots per fer possible que la màgia dels Reis continuï il·luminant Balsareny any rere any. Atentament

Llàgrimes

Josep Gudayol i Puig

Són prop de les deu del vespre i em sento estimulat, davant la meua màquina d'escriure, per compartir de nou amb tots vosaltres aquest espai mensual, la *Punta de brau*.

Avui semblaria que hauria de parlar de les passades festes, que espero que us hagin estat d'allò més felices; però no, vull compartir amb vosaltres una reflexió que em dona la columna del diari *El Punt Avui* de l'escriptora Anna Carreras Oubet: "Llàgrimes". Segur que a vegades us hi heu trobat (com m'he trobat jo avui): al matí d'aquests dies d'hivern, en sortir al ca-

rrer et surten unes llàgrimes que et regalimen cara avall; però el significat, fet poesia, d'algunes d'aquestes llàgrimes, és commovedor... Som-hi!

«Les llàgrimes incontrolades, aquelles que apareixen de manera totalment inesperada mentre prens un cafè amb llet de civada o bades davant d'un aparador sense veure gaire res, són un torrent d'emocions que desborden el cor. En dècimes de segon, el somriure s'esquerda i un oceà d'aigua salada que no sàbies ni que tenies et regalima galtes avall, desafiant el control que sempre has mirat de contenir. Aquestes malparides poden ser la culminació

de la tristesa acumulada, el reflex d'un trauma ancestral no superat o, senzillament, la manifestació física del col·lapse mental que tragines fa temps. Sense previ avis, aquesta mostra de vulnerabilitat o de fragilitat et recorda que ets humà, revelant al mateix temps que, darrere de la cuirassa de la racionalitat, hi resideix un ésser sensible, propens a les commocions de l'ànima. Llavors et converteixes en una tempesta que esclata en el cel canicular, que vol dir de ple estiu. Les llàgrimes són el llenguatge sense la timidesa de les paraules. El relat físic que explica històries que de vegades no podem –o no sabem– expressar. Actrius silencioses

moltes vegades mancades d'un guió aparent, les llàgrimes afloren de les conjuntives oculars com si obeïssin a una crida interior. Els científics suggereixen que la llàgrima és un mecanisme biològic per alliberar tensions ocultes o per equilibrar el nostre univers emocional. Els poetes, en canvi, les descriuen com el llenguatge críptic de l'esperit, el xiuxiueig dels secrets que no sempre comprenem. Deia Plató que cada llàgrima ensenya una veritat als mortals. On van, les llàgrimes que no es ploren?»

Com podem veure, un raonament ben diferent al de les llàgrimes a què em referia al començament.

Obituari. Segon semestre de 2024

Data	Nom	Edat
17-08-24	PERE PLA PARÉS	72
01-09-24	REMEI ARMENGOL FEIXAS	91
13-09-24	JAUME TORNER SALLÉS (a Valldoreix)	103
18-09-24	JOSEP SENSADA MASANÉS	84
03-10-24	GENÍS SANSA TORRENTÓ (a Barcelona)	84
12-10-24	MARIA RITTER OBRADORS (a Navarcles)	83
20-10-24	RUBÉN PARRA MARTÍNEZ	47
23-10-24	JOAN BASSANY COMAS	78
24-10-24	JOAN PUIG PUIG	96
01-11-24	FLORA AMO LÓPEZ	85
10-11-24	TERESA SANTIAGO SEGUÍ	81
10-11-24	MARI JOSE CAPEL GONZÁLEZ	47
06-12-24	JOAN NOGUERA ROMANOS	71
11-12-24	MARIA SAMPEDRO BORRERO MORA	86
16-12-24	ANDREU CRUZ DÍAZ	80
19-12-24	JOSEP SOLER PUIG	95

Expressem el nostre condol a les famílies de tots els que ens han deixat durant els darrers mesos. Guardem-ne un bon record.

Repte núm. 98

Roc Carulla

Resposta al repte
núm. 97: 30 minuts.

Un filferro de 95 cm de longitud es talla en tres trossos de manera que, si els posem per ordre de longitud, del més curt al més llarg, la longitud del segon tros és igual a la del primer incrementada un 50 % i, semblantment, la del tercer tros és igual a la del segon incrementada un 50 %. Quina és la longitud del tros més llarg?

Salut i lògica!

El desembre ben portat, o pluja o tempestat Desembre 2024

Francesc Camprubí (dades AEMET)

Temperatura (°C)

AEMET no ha donat les dades resum de la temperatura del mes de novembre per a l'estació de Balsareny.

Vent (km/h)

Ventada més alta
(dia 23) 48

Pressió (hPa)

Màxima (dia 27) 1019,3
Mínima (dia 4) 1003,9

La Pluja (litres/m²)

Dia 11 4,2
Dia 11 13,8
Total 18,0

Assemblea general del CCB

CCB

El Cercle Cultural de Balsareny va celebrar el dissabte 18 de gener la seva assemblea general ordinària.

Es va aprovar l'acta anterior, l'estat de comptes del 2024,

amb superàvit, i el pressupost previst per a l'any 2025. I es va acordar de mantenir l'import de la quota de soci i els preus de venda i de publicitat del Sarment vigents de l'any anterior.

Així mateix, es van presentar

i aprovar els informes de la redacció del Sarment i de les activitats de La Garsa, la Comissió Casaldàliga i Balsareny Educa i les previsions de futur. I es va parlar dels projectes del Cercle per a aquest any; entre els quals, el disseny i prepa-

ració d'activitats per celebrar el 2026 els cinquanta anys de l'associació; també la digitalització de tots els exemplars del Sarment, l'enquadernació de tots els números de la revista des de l'inici, i possibles millores en l'edició impresa.

CARNISSERIA
&
ANSALADERIA
&
CARMELO

Sant Domènec, 44
Telèfon 93 839 65 08
BALSARENY

Antiga Casa Rosendo
des de 1926

La botiga del
MAS

Pol. Ind. La Coromina, c/ Indústria, s/n
Telèfon 93 839 64 71 - BALSARENY

ORRIOLS

PACK & PRINT

Sarment

Publicació del Cercle Cultural de Balsareny

(≡) ACPC
Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

Dipòsit legal: B-27.977-1980

Plaça Ricard Viñas, 3, 2n - 08660 BALSARENY
sarment@sarment.cat - ccbsarment@gmail.com

